

**Program praktyki przedmiotowo-metodycznej
po II roku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia
na kierunku Historia– specjalność nauczycielska**

I Informacje o roli i zadaniach praktyki przedmiotowo-metodycznej

Obowiązki praktykanta

Praktyka pod kierunkiem nauczyciela historii w klasach IV, V, VI, VII i VIII szkoły podstawowej, obok praktyki psychologiczno-pedagogicznej, jest integralną częścią studiów na kierunku Historia specjalność nauczycielska. Student przygotował się do niej w ramach czterdziestopięciogodzinnych zajęć z dydaktyki historii na drugim etapie kształcenia oraz piętnastogodzinnego warsztatu metodycznego nauczyciela, podczas których poznał teorię i w niewielkim zakresie praktykę nauczania – uczenia się historii w reformowanej szkole podstawowej. Przeanalizował i porównał podstawę programową; poznał specyfikę nauczania w klasie IV; konwencjonalne i niekonwencjonalne metody/nauczania stosowane w klasach V-VIII obserwował koleżeńskie lekcje historii i sporządził notatkę z przebiegu tych lekcji; przygotował konspekt lekcji z zastosowaniem metod polimetodycznych, uwzględniał wiele środków dydaktycznych przydatnych do przeprowadzenia lekcji historii. Samodzielnie poprowadził jedną lekcję próbną z uwzględnieniem wiedzy merytorycznej i metodycznej na poziomie szkoły podstawowej.

Głównym celem praktyki jest uświadomienie studentom – praktykantom specyfiki pracy nauczyciela historii na II etapie edukacji reformowanej szkoły oraz umożliwienie im zdiagnozowania własnych predyspozycji w zakresie nauczania tego przedmiotu w klasach: IV-VIII szkoły podstawowej.

Opiekunem praktyki powinien być efektywny, lubiący swoją pracę, chętnie dzielący się wiedzą i doświadczeniem nauczyciel, który tak zaplanuje pobyt studenta w placówce dydaktyczno-wychowawczej, żeby ten miał jak najwięcej sposobności do integracji wiedzy teoretycznej z praktyką.

Warto w tym miejscu podkreślić, że studenci nie mają zajęć w szkole ćwiczeń, a swoją pierwszą w życiu lekcję z historii przeprowadzą pod kierunkiem opiekuna praktyki. To właściwie w szkole, w której zdecydowali się odbywać praktykę nastąpi (oby łagodne) przejście od właściwej laboratorium z Dydaktyki historii i symulacji różnych zadań przypisanych roli nauczyciela przedmiotu do odpowiedzialnych działań edukacyjnych, dotyczących konkretnych uczniów kl. IV-VIII.

Student odbywa praktykę we wrześniu 2023 r. w wymiarze 60 godzin (4 tygodnie 20 dni roboczych). W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość rozłożenie terminu praktyki do końca listopada 2023 r. – wówczas praktyka w szkole, za zgodą nauczyciela-opiekuna praktyki, odbywać się może 1-2 dni w tygodniu. Tym samym praktyka zostanie wydłużona w czasie, ale nie może ona kolidować z obowiązkowymi zajęciami studenta w Uczelni.

W tym czasie student jest zobowiązany do:

- ✓ zapoznania się z programem nauczania realizowanym przez nauczyciela opiekuna praktyki oraz przedmiotowym systemem oceniania z zakresu historii;
- ✓ przejrzania pakietu edukacyjnego, na podstawie którego opiekun praktyki wdraża hasła podstawy programowej Historii na II etapie edukacji;
- ✓ zorientowania się w zasobach szkolnego centrum informacji i warsztacie pracy nauczyciela historii pod kątem ich wykorzystania do przeprowadzenia zaplanowanych lekcji;
- ✓ obserwacji minimum 8 lekcji historii przeprowadzonych przez opiekuna praktyki;
- ✓ samodzielnego przygotowania i przeprowadzenia minimum 25 lekcji historii (w miarę możliwość przynajmniej trzech lekcji w klasie IV; reszty zaś w klasach V-VIII w oparciu o zatwierdzony przez opiekuna praktyki konspekt (w przypadku realizacji tego samego tematu w różnych klasach ewentualne różnice należy odnotować w rubryce uwagi).
- ✓ przygotowania środków dydaktycznych niezbędnych do przeprowadzenia efektywnych zajęć z historii;
- ✓ sprawdzenia przykładowych prac uczniowskich wykonanych podczas lekcji lub w ramach pracy domowej, np. dla chętnych;
- ✓ pełnienia dyżurów w czasie przerw razem z nauczycielem opiekunem;
- ✓ uczestniczenia w wybranych zajęciach pozalekcyjnych (kółko historyczne, zajęcia wyrównawcze z historii, praca z uczniem zdolnym, wycieczki, itp.); w imprezach i uroczystościach szkolnych; zajęciach wychowawczych organizowanych m.in. przez opiekuna praktyki; zabranii z Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców itp.;
- ✓ w miarę możliwości udział w konferencji metodycznej w Miejskim Ośrodku Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy i/lub Kujawsko-Pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli.

II Cele praktyki w ujęciu operacyjnym:

1. Wdrożenie posiadanej wiedzy teoretycznej do praktyki szkolnej, tj. do planowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych.
2. Pogłębienie znajomości założeń i treści programów nauczania w zakresie przedmiotu kierunkowego.
3. Wypróbowanie swych umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w naturalnych warunkach pracy szkoły.
4. Zdobycie odpowiedniego zasobu spostrzeżeń i doświadczeń pedagogicznych.
5. Rozbudzanie zamiłowania do pracy pedagogicznej oraz wyrobienie poczucia odpowiedzialności za jej wyniki.
6. Kształtowanie u studentów twórczej i partnerskiej postawy w procesie nauczania-uczenia oraz wychowania.

III Organizacja praktyki i uwagi dotyczące jej realizacji

1. Pierwszego dnia praktyki student wspólnie z nauczycielem-opiekunem i dyrektorem szkoły uzgadnia ramowy plan praktyki.
2. W czasie praktyki student prowadzi systematycznie (4 tygodnie przez 5 dni roboczych) prowadzi w portfolio (skoroszyt) szczegółowy opis działań dydaktycznych i zajęć wychowawczych, do których został zobligowany w punkcie I regulaminu.
3. Student prowadzi wszelkie formy zajęć dydaktyczno-wychowawczych pod kierunkiem nauczyciela-opiekuna praktyki. Sumiennie wykonuje zadania z programu praktyki, przestrzega dyscypliny pracy oraz dostosowuje się do obowiązujących zarządzeń dyrekcji i władz oświatowych.
4. Student w ciągu 7 dni roboczych po zakończeniu praktyki przedstawia opiekunowi praktyki z ramienia Uczelni: **4 (cztery)** arkusze obserwowanych lekcji w szkole; **8 (osiem)** wybranych konspektów, będących, zdaniem studenta, wizytówką Jego działań dydaktycznych oraz opinię o odbytej praktyce wystawionej przez dyrekcję szkoły (druk w załączeniu). Opinię podpisują opiekun praktyki i dyrektor szkoły/placówki. Portfolio z opisem przebiegu praktyki powinno zawierać wszystkie wymienione poniżej elementy.

*** UWAGA: student jest zobowiązany udokumentować każdą obserwację lekcji nauczyciela-opiekuna praktyki oraz opracować konspekty do wszystkich lekcji prowadzonych przez siebie z uczniami.

Zawartość portfolio (skoroszyt/ segregator)

1. Strona tytułowa:

- imię i nazwisko studenta,
- kierunek studiów,
- nazwa i adres szkoły, w której odbywała się praktyka,
- imię i nazwisko opiekuna praktyki,

2. Tygodniowy plan praktyki wg wzoru:

Pieczętka szkoły

Tygodniowa karta zajęć studenta

Rozkład zajęć studenta

.....
w tygodniu praktyki od do

Zakres czynności	Pn.	Wt.	Śr.	Czw.	Pt.
Obserwacja lekcji (godzina lekcyjna, klasa)					
Prowadzenie lekcji (godzina lekcyjna, klasa)					
Pełnienie dyżurów					
Zapoznanie się z warsztatem pracy nauczyciela					
Udział w zajęciach pozalekcyjnych (termin, nazwa zajęć)					

*** UWAGA: należy wpisać datę oraz klasę, w której była prowadzona obserwacja lub lekcja wraz z tematem tej lekcji

Udział w innych zajęciach

.....

Podpis nauczyciela-opiekuna

3. Karty z dziennym harmonogram czynności wykonanych w szkole i w domu związanych z praktyką z podaniem liczby godzin pracy w roli nauczyciela.
4. Arkusze obserwowanych lekcji przeprowadzonych przez opiekuna praktyki i (o ile to możliwe) koleżankę/kolegę odbywającego praktykę z tego samego przedmiotu, zawierający informacje o zastosowanych metodach, środkach dydaktycznych, pytaniach kierowanych do uczniów, notatce, zadaniu domowym oraz przebiegu lekcji.
5. Konspekty przeprowadzonych lekcji z samooceną studenta.
6. Opis zajęć pozalekcyjnych obserwowanych przez studenta.
7. Autoewaluacja praktyki- opinia studenta o odbytej praktyce.

IV Zadania opiekuna praktyki

1. Inspiruje, wspiera, ukierunkowuje i ocenia działania dydaktyczno-wychowawcze studenta-praktykanta.

Uwaga!!!

Warunkiem dopuszczającym studenta do prowadzenia lekcji jest wcześniejsza akceptacja konspektu przez nauczyciela – opiekuna praktyki.

2. Omawia lekcje studenta-praktykanta zwracając szczególną uwagę na: stopień realizacji celów, poprawność formułowanych przez studenta pytań, dobór metod i środków dydaktycznych, atrakcyjność lekcji oraz umiejętność zainteresowania uczniów historią i motywowania ich do twórczej i efektywnej pracy na lekcji.

V Ocena końcowa praktyki

Ocenę końcową z praktyki wystawia opiekun praktyki z ramienia Uczelni. Ocena ta jest wypadkową ocen:

- ✓ wystawionej przez nauczyciela, opiekuna w porozumieniu z dyrektorem placówki, w której miała miejsce praktyka (druk w załączeniu) z uwzględnieniem spostrzeżeń opiekuna praktyki, dotyczących predyspozycji studenta do wykonywania zawodu nauczyciela (umiejętności nawiązywania przez Niego kontaktów interpersonalnych, Jego zdolności do partnerskiego przewodzenia, pomysłowości inicjatywy, pracowitości, zaangażowania i zdyscyplinowania, dociekliwości, wytrwałości i konsekwencji w działaniu);
- ✓ uzyskanej od nauczyciela akademickiego na podstawie dokumentacji praktyki (portfolio ze szczególnym uwzględnieniem czterech arkuszy z obserwacji lekcji, ośmiu (wybranych przez studenta) konspektów lekcji zawierające w miarę możliwości uwagi opiekuna praktyki oraz obowiązkowo samoocenę studenta).

Program opracowała dr hab. Teresa Maresz, prof. UKW – opiekun praktyki z ramienia UKW.

Kontakt pod adresem: teresamaresz@ukw.edu.pl

i/lub telefoniczny przez sekretariaty:

- Wydział Historyczny UKW, tel. 52 325 92 00;
- Studium Praktyk UKW, tel. 52 323 67 10; 52 323 67 11

Załącznik 1

**UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY**

– do użytku wewnętrznego –

Arkusz obserwacji lekcji nr

1. Imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcję

2. Klasa data

3. Temat lekcji

1. Cele operacyjne nauczania - osiągnięte na lekcji przez
nauczyciela Taksonomia:

Poziom	Kategoria celu
Wiadomości	
Umiejętności	
Postawa	

2. Metody

a) zastosowane na lekcji

.....
.....
.....

b) ocena (w formie opisowej) ich realizacji na lekcji

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Środki dydaktyczne

a) zastosowane przez nauczyciela

.....
.....
.....

b) ocena (w formie opisowej) ich wykorzystania

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Przykłady sformułowanych pytań przez nauczyciela

a) poprawnie - 1.

- 2.

b) błędnie - 1.

- 2.

8. Sposoby aktywizacji uczniów

.....
.....
.....

9. Opinia o notatce z lekcji

.....
.....
.....
.....

10. Tok lekcji

Ocena	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia
+	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
-	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

.....
/czytelny podpis studenta/

Załącznik 2

**UNIwersYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY
– do użytku wewnętrznego –
KONSPEKT LEKCJI**

Cz. I

Temat:

Typ klasy: ponadpodstawowa

Klasa:

Data:

Cele lekcji:

Wiadomości: -

-

-

-

Umiejętności:-

-

-

-

Postawa: -

-

-

-

Metoda:

Środki dydaktyczne:

Cz. II

Ogniwo lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi
Sprawy organizacyjne			
Sprawdzenie zad. dom.			
Rekapitulacja wtórna	Konkretne pytania sprawdzające wiadomości, pozwalające na nawiązanie do nowego tematu	Oczekiwana odpowiedź ucznia	
Nawiązanie do tematu	Słowo wiążące		
Realizacja tematu	W zależności od przewidzianych metod. Przygotować „bank pytań” do postawienia uczniom.	Przewidywane odpowiedzi ucznia	Środki dyd.: tytuł, s. Czas „kontrolny” lekcji
Rekapitulacja pierwotna	Pytania sprawdzające co na lekcji uczeń <u>zrozumiał</u> , a nie co zapamiętał z niej. Przygotować „bank pytań”.	Oczekiwane odpowiedzi ucznia	
Notatka	Można ją redagować w czasie lekcji - jako schemat, tabela, wykres; niekoniecznie punkty (unikać zdań „pustych”)	Należy dołączyć wzór kompletnego zapisu notatki z lekcji	
Ocena aktywności uczniów			
Zad. dom. omówienie	Praca pisemne, powtórzenie materiału, przygotowanie wiadomości na kolejną lekcję		

Opracowała: dr hab. Teresa Maresz, prof. UKW

Ocena lekcji (wystawia ją nauczyciel-opiekun praktyki w skali: 2-5).....

.....
Podpis nauczyciela-
opiekuna

Samoocena studenta na temat przebiegu lekcji:

.....
.....
.....
.....

Pieczętka placówki

OPINIA

Praktyki przedmiotowo-metodycznej studenta historii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Imię i nazwisko słuchacza

Nr albumu.....

Kierunek Termin praktyki.....

Rodzaj i adres placówki:

Liczba odbytych godzin: 60, w tym:

1. Słuchacz obserwował godzin zajęć. Sporządził notatki na bieżąco w dzienniku praktyk: TAK, NIE, CZĘŚCIOWO (niepotrzebne skreślić). Przy omawianiu lekcji wykazał: BARDZO DOBRE, SŁABE przygotowanie (niepotrzebne skreślić).
2. Słuchacz przeprowadził samodzielnie.....godzin z zakresu specjalizacji. Wykazał w tej dziedzinie: BARDZO DUŻY, DUŻY, PRZECIĘTNY, MAŁY, BARDZO MAŁY stopień samodzielności, inicjatywy i pomysłowości (niepotrzebne skreślić).
3. Słuchacz poznał pracę nauczyciela przedmiotu i wychowawcy klasy..... godz. w stopniu: BARDZO DOBRYM, DOBRYM, WYSTARCZAJĄCYM, NIEWYSTARCZAJĄCYM (niepotrzebne skreślić).
4. Słuchacz poznał pracę dyrektora szkoły godz. w stopniu: BARDZO DOBRYM, DOBRYM, WYSTARCZAJĄCYM, NIEWYSTARCZAJĄCYM (niepotrzebne skreślić).
5. Inne zadania wynikające z programu praktyki, bądź wskazane przez opiekuna z ramienia placówki (wymienić):
.....
.....
6. Student w ramach praktyki dyplomowej z historii oraz historii i społeczeństwa osiągnął efekty kształcenia w stopniu (właściwą odp. proszę zaznaczyć krzyżykiem):

Kod efektu	Efekt kształcenia	Student opanował w stopniu		
		niezadawalającym	wystarczającym	wyczerpującym
WIEDZA				
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;			
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;			
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.			

UMIEJĘTNOŚCI				
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;			
D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;			
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.			
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.			

